

NISMO

Početna / Vijesti i savjeti / Doc. dr. sc. Kristina Krpina: Tijekom pet godina probira otkriveno je više od 700 karcinoma pluća, svaki drugi bio je u ranoj fazi

D
O
N
I
R
A
J

VIJESTI I SAVJETI

Doc. dr. sc. Kristina Krpina: Tijekom pet godina probira otkriveno je više od 700 karcinoma pluća, svaki drugi bio je u ranoj fazi

Tanja Rudež, 28. October 2025.

Lada je 53-godišnja Splitsanka s gotovo tri desetljeća pušačkog „staža”. Iako je u njezinim novogodišnjim planovima prestanak pušenja redovito u vrhu prioriteta, ne samo da se ne uspijeva ostaviti cigarete, nego, zbog golemog stresa kojem je izložena, sad puši više nego ranije. Dogurala je do jedne i pol kutije cigareta dnevno. Kada je krajem ljeta bila u ordinaciji e medicine, njezina obiteljska liječnica joj je preporučila pregled za koji je tad prvi put čula: LDCT (low-dose computed tomography) odnosno niskodozni CT.

„Nakon što sam odgovorila na pitanja iz upitnika, upućena sam na taj radiološki pregled koji je trajao nekoliko minuta. No, iznenadila sam se kad su mi rekli da ću nalaz dobiti tek za mjesec dana. Onda su mi pojasnili da u Splitu svaki dan oko 800 ljudi dolazi na LDCT“, ispričala je Lada.

Njezin je nalaz nedavno stigao i srećom je negativan, no Lada je sada uključena u Nacionalni program probira i ranog otkrivanja raka pluća pa će iduće godine ponovno na LDCT. Bude li nalaz ponovno negativan, na sljedeći pregled će nakon dvije godine. Naravno, odluka da prestane pušiti i dalje je na listi njezinih prioriteta.

„Hrvatska je prva država u EU koja je uvela Nacionalni program probira i ranog otkrivanja raka pluća, a u ovome trenutku jedino još kolege iz Češke provode svoj koji su započeli 2022. Naš program je započeo u listopadu 2020. godine, u vrijeme covida-19, i provodili smo ga tijekom čitave pandemije. Beskrajno smo ponosni na timski rad obiteljskih liječnika, radiologa, kirurga i nas, pulmologa, te drugih kolega koji rade s nama, o čemu govore ne samo naši rezultati već i ugled koji održavamo godinama na svjetskoj sceni“, rekla nam je doc. dr. sc. Kristina Krpina, pulmologinja iz Klinike za plućne bolesti Jordanovac, Kliničkog bolničkog centra Zagreb.

D
O
N
I
R
A
J

„ *Hrvatska je prva država u EU koja je uvela Nacionalni program probira i ranog otkrivanja raka pluća*

Nositelj Nacionalnog programa probira i ranog otkrivanja raka pluća je Ministarstvo zdravstva, a koordinaciju provodi Klinika za plućne bolesti Jordanovac.

Pri Ministarstvu postoji Povjerenstvo za izradu i praćenje Nacionalnog programa za prevenciju raka pluća čiji članovi prate provedbu Programa te daju prijedloge i mišljenja za njegovo unaprjeđenje.

„Probirom je obuhvaćena visoko rizična skupina ljudi koji imaju između 50 i 75 godina, aktivni su pušači, ili su prestali pušiti unutar 15 godina prije probira, a imaju pušački staž od minimalno 30 kutija/godina. Cijeli program je kompletno digitaliziran i 'paperless' odnosno 'bez papirnatih uputnica'. Digitalizacija se odvija putem posebne informatičke platforme na kojoj postoji izravna elektronska komunikacija između pacijenta, liječnika obiteljske medicine, radiologa, pulmologa i kirurga za one kojima nađemo karcinom“, pojašnjava doc. dr. sc. Kristina Krpina.

Uključivanje pacijenata u Nacionalni program provode obiteljski liječnici.

„Oni su vodeća snaga našeg programa, kolege bez kojih program ne bi funkcionirao. Upravo ta njihova uloga je nešto čemu se kolege u EU i SAD-u, i nakon pet godina provođenja Nacionalnog programa, 'čude' i pokušavaju je kopirati. Uključivanje se odvija preko spomenute informatičke platforme putem koje obiteljski liječnici naručuju sudionike na LDCT, u jedan od 24 radiološka centra u 14 gradova. Strukturirani radiološki nalaz dostupan je liječniku opće prakse s preciznim uputama o daljnjim koracima koje treba poduzeti. U slučaju godišnjeg ili dvogodišnjeg redovitog praćenja LDCT-om, ili potrebe za ranim ponovnim pregledom, liječnik opće prakse svog pacijenta naručuje na navedeno putem informatičke platforme. U slučaju pozitivnog rezultata LDCT-a, liječnik opće prakse opet putem iste platforme izdaje elektroničku uputnicu za jednu od šest pulmoloških lokacija za probir. U slučaju značajnih dodatnih nalaza, liječnik opće prakse daje redovnu uputnicu za daljnju obradu u odgovarajućim ustanovama“, ispričala je docentica Krpina.

Rak pluća jedan je od vodećih javnozdravstvenih problema u našoj zemlji. Prvi je uzrok smrtnosti od malignih bolesti kod muškaraca te treći kod žena. Godišnje se otkrije više od 3000 novih slučajeva raka pluća, a gotovo isti broj bolesnika umire svake godine od te smrtonosne bolesti. Naša sugovornica komentirala je dosadašnje rezultate Nacionalnog programa probira i ranog otkrivanja raka pluća.

„Do početka listopada imamo više od 71 000 scanova (obavljenih LDCT- a) i više od 50 000 sudionika. Među njima smo pronašli više od 700 karcinoma, i što nas posebno veseli, imamo više od 50 posto operiranih pacijenata, što znači da je bolest otkrivena u ranim stadijima.

Kad usporedimo rezultate stadija (staginga) Referentnog centra za rak pluća iz 2019., dakle godinu dana prije početka samog Programa, vidimo značajan pomak iz metastatskog stadija u rane stadije bolesti. Na to smo jako ponosi i tome od samog početka programa težimo“, rekla je docentica Krpina.

Iako su gotovo 90 posto svih bolesnika s karcinomom pluća pušači, ili bivši pušači, od te maligne bolesti sve češće obolijevaju i nepušači. Stoga sve više stručnjaka smatra da bi LDCT trebao postati dio sistematskog pregleda.

” Kad usporedimo rezultate stadija (staginga) Referentnog centra za rak pluća iz 2019., dakle godinu dana prije početka samog Programa, vidimo značajan pomak iz metastatskog stadija u rane stadije bolesti

„Slažem se apsolutno s tim da se LDCT uključi u sistematski pregled. RTG srca i pluća je postao zastarjela pretraga kada je u pitanju rano otkrivanje raka pluća, tako da je LDCT prva radiološka pretraga. Što se tiče nepušača, od srpnja prošle godine u Hrvatskoj postoji pilot projekt koji obuhvaća braniteljsku populaciju u Brodsko-posavskoj, Dubrovačkoj i Zadarskoj županiji. Kao dio projekta, u sklopu braniteljskog sistematskog pregleda, između ostalog radimo LDCT, i kod pušača i kod nepušača. Projekt je pod pokroviteljstvom Ministarstva branitelja i Ministarstva zdravstva, a na njemu surađuju i kolege iz HZJZ koji će napraviti analizu podataka. I po tome smo opet pioniri u svijetu“ naglasila je docentica Krpina.

Nažalost, kad je riječ o preventivi raka pluća, Hrvatska loše stoji jer u našoj zemlji puši oko 30 posto stanovništva i po tome smo u vrhu EU. I dok je većina zemalja zabranila pušenje u kafićima (Irska je to učinila još 2004., a Francuska 2007. godine) u Hrvatskoj se to i dalje tolerira.

„Pušenje je veliki javnozdravstveni problem koji je ‘javna tajna’. Kod nas se cigareta smatra ‘dopuštenom ovisnošću’. Ono što mene zabrinjava je upotreba elektronskih cigareta, ‘vajpova’, ‘snuza’ i sličnih stvari kod mladih ljudi u srednjim školama i studentskoj dobi. Je li razlog trend? To što uređaji izgledaju lijepo? Smatram da bi se prevencija trebala provoditi u srednjim školama te u ranim 20-im godinama života, s obzirom na to da smo na razini svijeta svjedoci razvoja karcinoma pluća u 40-im ili 50-im godinama. Kada izračunate koliko su ti pacijenti pušili, većinom navode ‘pušim od srednje škole ili faksa’, ekspozicija dimu traje oko 20 godina. Kolege iz javnozdravstvenog sektora se trude i pokušavaju promijeniti svijest, ali mislim da se mora promijeniti i percepcija štetnosti pušenja u mlađim danima“, zaključila je Kristina Krpina.

** Tekst je objavljen uz novčanu potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.*

Next

Rano otkrivanje karcinoma dojke ima presudnu ulogu u uspjehu liječenja i spašavanju života

Tanja Rudež

Tanja Rudež dugogodišnja je znanstvena novinarka Jutarnjeg lista. Dobitnica je nagrade Britanskog udruženja znanstvenih pisaca (ABSW) za najbolju europsku znanstvenu novinarku 2015. godine.

D
O
N
I
R
A
J

RELATED POSTS

VIJESTI I SAVJETI

Žena hrabrost – Goranka Perc u 30 dana prehodala je 900 kilometara za sve žene oboljele od raka

Nismo same, 1. October 2018.

VIJESTI I SAVJETI

21. humanitarna akcija 'Nisi sama – ideš s nama!' 17. listopada započinje u Arena Centru

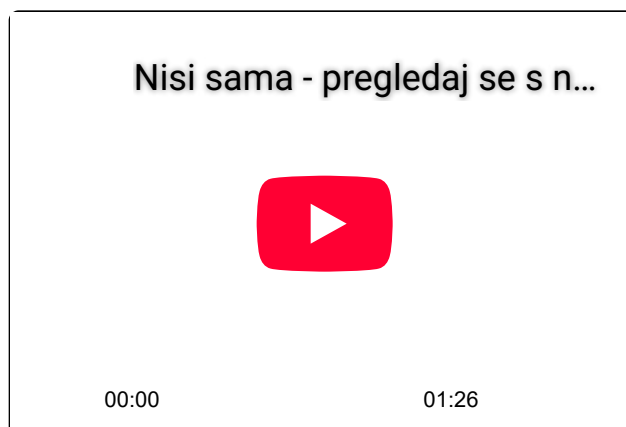
Nismo same, 16. October 2025.

**ŽELITE LI
DONIRATI?**

D
O
N
I
R
A
J

**ŽELITE LI
VOLONTIRATI?**

NAŠI

DONATORI

NAGRADE

D
O
N
I
R
A
J

NOVE OBJAVE

-

Doc. dr. sc. Kristina Krpina: Tijekom pet godina probira otkriveno je više od 700 karcinoma pluća, svaki drugi bio je u ranoj fazi

28. October 2025.
-

Rano otkrivanje karcinoma dojke ima presudnu ulogu u uspjehu liječenja i spašavanju života

25. October 2025.
-

Održan simpozij ‘Sex(i)dijagnoza vol. 2’: Nastavak iskrenog razgovora o intimi, užitku i kvaliteti života nakon dijagnoze

24. October 2025.

SWIFT: ESBCHR22

**D
O
N
I
R
A
J**

PREUZIMANJE SADRŽAJA

Svi sadržaji na Nismo same su autorski. Molimo sve zainteresirane za preuzimanje originalnog sadržaja da nas kontaktiraju na info@nismosame.com.

Ime i logotip NISMO SAME zaštićeni su i temeljem rješenja Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, od 11. 10. 2022., upisani su u registar žigova Zavoda pod brojevima: Z20220406, Z20220407, Z20220408A.

Ime i logotip NISMO SAME zaštićeni su i temeljem rješenja Instituta za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, od 11. 3. 2024., upisani su u registar žigova Instituta pod brojevima: BAZ2324867, BAZ2324868, BAZ2324869.

Ime i logotip usluge NISI SAMA – IDEŠ S NAMA! zaštićeni su i temeljem rješenja Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske, od 11. 10. 2022., upisani su u registar žigova Zavoda pod brojevima Z20220409, Z20220410.

Protiv svake fizičke i pravne osobe koja bez odobrenja koristi ime i znak NISMO SAME te NISI SAMA – IDEŠ S NAMA! poduzet ćemo odgovarajuće pravne radnje.

D
O
N
I
R
A
J

Udruga žena oboljelih i liječenih od raka NISMO SAME je korisnica institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

Portal je upisan u Upisnik pružatelja medijskih usluga, elektroničkih publikacija i neprofitnih proizvođača audiovizualnog i radijskog programa koji vodi Vijeće za elektroničke medije.

Broj upisa: 21/19

ISPRINTAJ ČLANAK

D
O
N
I
R
A
J

[O nama](#) [Pravne napomene](#) [Pravila privatnosti](#) [Impressum](#) [Doniraj](#) [Naruči taksi](#)

